

THYESTES

Thyestes

grekiskt drama i två akter

av Christian Lanciai (1998)

Personerna:

Atreus
Airope, Atreus andra hustru
Thyestes
Pleisthenes, Atreus son med sin första hustru
Pelopia, Atreus tredje hustru
Thesprotus
en gammal präst
en tjänare
Aigisthos
Agamemnon
Menelaos
flera tjänare

Handlingen äger rum i Argos och Sikyon i förhomerisk tid.

Copyright © Christian Lanciai 1998

Thyestes

Första akten. *Argos.*

Atreus Hur kunde du göra så mot mig, mitt älskade hjärta? Jag gav dig ej annat än kärlek, ej annat än kärlek fanns mellan oss, du gav mig allt och ett liv, och du tog från mig allt inklusive ditt liv. Vad har jag mera kvar nu i livet än smärta? Ett gossebarn lämnar du efter dig, en stackars menlös och utblottad själ, ett stackars kvidande spädbarnsliv som enda tröst åt en otröstlig änkling. Min hustru, min älskade vän, min välsignade duva, hur kunde du dö? Det finns ej något mer himmelsskriande orättvist än en ung moder som tvingas att skiljas från livet just när hon får sitt första barn. Det är höjden av orättvis grymhet mot alla, mest mot henne själv men i lika hög grad mot det nyfödda barnet, som tvingas till moderlöst liv, och mot änklingen, som lämnas ensam med moderlöst barn.

Airope (ung och vacker, klädd förföriskt i slöjor) Konung Atreus, sorgen går över. Den är som en sjukdom som måste passera. Det finns andra kvinnor i världen, och endast de levande duger.

Atreus Airope, kung Katreus dotter från Kreta, har du kommit hit för att trösta mig? Men jag är redan en gammal och utlevad man. Jag vet ej om jag duger och orkar med fler än den enda jag älskade.

Airope Inga män är mer potenta än de som förringar sig själva. Falsk blygsamhet hör till de mest effektiva och lättaste tricken.

Atreus Airope, jag lovar dig att jag ej tänkte på dig förrän du själv så ljuvt uppenbarade dig och själv så generöst kom hit och sökte upp mig. Jag har aldrig haft några avsikter mot dig. Men om du vill ha mig så lovar jag bli dig den trognaste man.

Airope Kung Atreus, ingen man är mer begärlig i Hellas, och jag skulle känna mig ärad mer än någon kvinna om du ville älska mig.

Atreus Men, Airope, jag ber dig att visa mig hänsyn. Min sorg är fortfarande tung, alltför tung, och jag är genom den mycket sårbar. Jag skall som din make uppfylla min plikt, men min sorg över min grymt i barnsäng berövade älskade vackraste hustru kan aldrig i evighet botas totalt och försvinna. Jag älskar dig, kära Airope, men sorgen skall alltid för varje två steg fram jag tar tvinga mig ett steg bakåt.

Airope En död hustru kan aldrig komma emellan oss, Atreus. Jag tar dig för vad du är, och jag även skall uppfylla min plikt som hustru och mor åt din son.

Atreus Jag är tacksam, Airope, och skall alltid vara dig tacksam för detta så länge jag lever.

Airope Och jag tackar dig, konung Atreus, för din uppriktiga vänskap och heliga oemotståndliga kärlek. *(de kyssas)*

Atreus Så må då vårt äktenskap ingås och bli till en lycka för alla. Men den största lyckan är då att min son, medellösa och hjälplösa barnet, i stället för modern som han har förlorat vid födseln ändå får en moder. För detta, Airope, skall jag ägna dig all min dyrkan och tacksamhet i all min tid för så länge jag lever.

Airope Jag tackar dig, Atreus, för din uppriktiga innerlighet.

(de går sakta ut med armarna om varandra)

Thyestes (dyker upp) Och vem är då jag att jag skulle stå ut med min brors makt och framgång? Är jag icke en lika god son till Pelops som han? Likväl får han all makten och arvet och äran, men alla hans syskon får ingenting alls. Är det så det går till? Nåväl, då skall jag delta i leken om orättvist spel och själv följa de ojusta reglerna. Drottning Airope har nu varit gift med min bror i fem år, men hon verkar ej lycklig. Min drottning, säg, hur är det fatt?

Airope Ack, min make är bortrest, och ingen vet när han nu kommer tillbaka.

Thyestes Men, drottning, du har ju hans älskvärde son, lille Pleisthenes, som du kan trösta dig med.

Airope Svåger, skämtar du med mig?

Thyestes Thyestes är ej den som skämtar.

Airope Han är ej min egen son, och icke heller har jag fått med Atreus egna barn alls.

Thyestes Men det är ju en olycka!

Airope Är du förvånad?

Thyestes Men borde du icke då med desto större skäl finna god tröst i den älsklige växande gossen?

Airope Thyestes, du driver med mig.

Thyestes Gör jag det? Är det ej en god lisa att finna from uppfostran av en så kärvänlig pilt en så konstruktiv verksamhet – detta begåvade, intelligenta och så kunskapshungriga barn?

Airope Men Thyestes, säg inte att du inte vet att han är idiot.

Thyestes Är då Atreus son, ende arvingen till landets tron, idiot?

Airope Han är svagsint och menlös och underutvecklad och allt vad du vill utom mänskligt normal.

Thyestes Men ändå är det väl för en moder en lisa att vårda ett barn?

Airope Som ej är hennes eget och som är kretin?

Thyestes Men kung Atreus son kan det väl icke vara det ringaste fel på?

Airope Du hånar mig. Modern framfödde en padda och dog i förskräckelsen, men det var Atreus fel. Sådan far, sådan son.

Thyestes Men min bror är den ädlaste fursten i Hellas!
Airoke Kan hända, men allt hans förträffliga ädelmod hjälper ej honom i sängen.
Thyestes Du menar då ej, att han är impotent?
Airoke Aldrig låg han med mig. I sin sentimentala bedrövelse inbillade han sig alltid att han i mig låg med sin hustru. Men med döda hustrur kan man aldrig väl genomföra ett samlag.
Thyestes Min drottning, jag är djupt chockerad och ytterst bedrövad för er skull att få höra detta.
Airoke Men det finns ej något dilemma om det ej finns utvägar. Än är jag vacker och ung, och jag längtar fortfarande varmt efter barn. Men, Thyestes, jag tror ej att du sörjer någon död hustru.
Thyestes Min drottning, jag står till er tjänst med den största beredvillighet, men jag kan ej bedraga min broder.
Airoke Men han är ju bortrest. Han skulle ej någonsin få veta något.
Thyestes Men om det blev barn skulle han nog förstå att det inte var hans.
Airoke Lämna du det dilemmat åt mig. Jag kan nog lura honom att tro vad som helst. Och han är ju dessutom konung. Ej någonsin skulle ju hans drottning någonsin kunna begå någon synd och få barn med en annan? Det vore ju rentav politiskt en omöjlighet.
Thyestes Ni har rätt, kära drottning. Det verkar idiotsäkert.
Airoke Ge mig en son då, Thyestes, som ej är idiot, så blir både jag själv och kung Atreus glada.
Thyestes Min drottning, som er undersåte och vän äger jag blott att lyda er höga befallning. *(De går ut intimt tillsammans.)*
(Lille Pleisthenes kommer in och tittar efter dem.)
Pleisthenes Pappa är borta, men mamma ligger med farbror Thyestes. Men farbror Thyestes är inte min pappa. Är mamma då verkligen min mamma? Det måste jag fråga min pappa.
Atreus (kommer hem) Min son, vad gör du här så ensam?
Pleisthenes Är mamma verkligen min mamma?
Atreus Men varför frågar du det?
Pleisthenes Hon ligger inte med min pappa.
Atreus (omfamnar honom) Min son, vad säger du? Vad är det du säger?
Pleisthenes Hon ligger med farbror Thyestes.
Atreus (släpper ner honom) Min son, detta får inte vara sant. Vad är det du säger?
Pleisthenes Mamma ligger med farbror Thyestes så hela huset skakar.
Atreus Min son, säg inte detta till någon. Gå hem och var tyst och snäll. Gå till din dadda och stanna hos henne.
Pleisthenes Ja, pappa. *(går ut)*
Atreus Det är mitt eget fel. Jag har ej tillfredsställt min hustru, och jag har ej givit henne några barn. Och hon är alltjämt ung och vacker. Thyestes! Lägrade du henne, eller var det hon som inbjöd dig? Förmodligen är båda lika skyldiga, men felet är hos mig. Blott jag förblir den skyldige, ty jag är den som älskar henne, men jag gav ej henne några barn, och Pleisthenes kan aldrig bli en riktig son för henne. Dessutom är jag ju konung. Denna delikata situation är mer än bara ömtålig och kräver yttersta försiktighet och takt. Kanhända visste de ej vad de gjorde. Och min hustru kan jag inte straffa, ty jag älskar henne, och som drottning är hon oantastlig.
Airoke (inträder) Min make, Thyestes har flytt efter skandaliseringen av oss.
Atreus Har min broder flytt? Varför det?
Airoke Och det frågar du, som om du ej var det ringaste svartsjuk? Naturligtvis tog han för givet att du skulle avrätta honom direkt utan rättegång, eftersom han hade skändat mig.

Atreus Han var det alltså som skändade dig och ej du som inbjöd eller lockade honom?

Airoke Min konung, jag är ju din drottning. En drottning går ej i säng med en annan än konungen.

Atreus Men du har gjort det.

Airoke Han lägrade mig, han förförde mig, han var det som våldtog mig och inte tvärtom. Spela inte teater. Om din broder hade förblivit i staden så hade du halshuggit honom summariskt och utan att invänta någon förklaring.

Atreus Min drottning, du känner mig inte, men jag känner dig. Min bror flydde för att du uppmanade honom och skrämde iväg honom för att rädda dig själv inför mig, när min son kom och avslöjade er inför mig. Men min bror flydde helt utan orsak, och han är välkommen tillbaka. Det skall jag minsann proklamera offentligt. Han har absolut ingenting att befara. Men du, *Airoke*, min älskade hustru, har visat dig vara den sämsta av mödrar. Du kallar min son inför andra idiot, efterbliven och oduglig, så att han själv inför mig kommer fram och helt oskyldigt frågar mig, om du är hans rätta mor. *Airoke*, jag älskar dig, men jag vill ej längre se dig. Du är härmed skild från min son.

Airoke (på knä, förkrossad) Min make, var icke så grym!

Atreus Om du ej fått barn med *Thyestes* så kanske jag låter dig komma tillbaka.

Airoke Förvisning i ärelöshet!

Atreus Ta det som en semester. Ta in på ett kloster, så slipper du tala om saken, och så blir den inte offentlig. Det är mitt välmenade råd, nej, befallning. Hör av dig om du inte nu blir gravid.

Airoke (reser sig, kall) Konung *Atreus*, jag skall nog visa dig värdig. Du kommer att höra från mig, och jag lovar dig att ej *Thyestes* har gjort mig med barn. Så långt kunde jag avstyra honom. Han har ju sin egen familj och tre präktiga söner själv som det blir karlar av. (*går*)

Atreus Den kvinnan har mig runt fingret. Hon kommer tillbaka, och även om hon är gravid ser hon då till att fostret fördrives i fullkomlig obemärkthet. Sådant kan hon, och jag känner henne. Hon gör vad som helst blott för att få förbli vid sin fåfänga son landets drottning. Och jag måste erkänna att jag förstår henne. Hon har ej någonting annat kvar av all sin kvinnliga ära, när hon nu förbrukat den, än just sin kvinnliga fåfänga. (*går*)

Airoke (kommer in med tre pojkar) Er far har en hälsning till er. Vet ni vems fel det är att ni ej längre får träffa honom? Det är den idioten ni har till kusin, lille *Pleisthenes*. Han har förtalat er far för er farbror kung *Atreus*, och han ber er därför hämnas på skitungen. Ställ till med en vacker olycka. Lura den lille in i era lekar, se till att det börjar helt oskyldigt, och sparka sedan ihjäl den idioten. Det är vad er far önskar, ber och befaller er. Om inte *Pleisthenes* dör kommer aldrig er pappa tillbaka. Förstår ni? Begriper ni, pojkar? (*De nickar.*) Så gå då, och uppfyll er heliga plikt mot er fader. (*De går.*)

Så får jag åtminstone hämnd på den helt värdelösa idiot som förstört allt för mig och som jag aldrig ville ha något att göra med, detta bortskämda och vidriga barn som påtvingades mig mot min vilja, som jag installerades såsom en moder för, detta förskräckliga barn, som ej någon mor någonsin skulle ha velat befatta sig med eller ens vilja föda. Hans riktiga mor dog vid födseln. Hon visste precis vad hon gjorde. Så dö då, du vidriga dödsbarn, och så må din mor och jag själv vara hämnade. (*går*)

Atreus (bär in den massakrerade Pleisthenes i sina armar. Gossen är helt dränkt i blod.)

Min son! Min älskade son! Brusten är knoppen som aldrig fick blomma, grymt mördad för ingenting! Hur kan då en sådan grymhet besjåla oskyldiga barn, så att deras omedvetna grymhet blir hemskare än någon vuxens? Nej, det är för orimligt. Här ligger vuxna intriger lömskt bakom, ty en sådan ondska är alltför metodisk. Här luktar det hämnd längre vägar än vad några pojkar kan nå. Och det finns bara ett

enda svar. Hämnden kan bara komma från min egen älskade broder Thyestes. Nåväl, är det så han vill ha det, så är jag hans broder och kan tänka lika som han. Han har just låtit meddela, att han nu tar min försoning på allvar och kommer tillbaka. Han skall vara välkommen. Hustru och son har han lyckats förstöra för mig. Låt oss se vad jag då kan förstöra för honom. (*går*)

Thyestes Mig lurar du inte, min broder. Du ber mig så vackert att komma tillbaka till Argos, men du bara hycklar. Du vill bara locka mig hem för att mörda mig. Tror du jag tror att du skulle förlåta mig att jag förförde din hustru? Jag går inte på dina finter. Du kan lika litet förlåta och glömma som jag. Vi är av samma blod, du och jag, och vi är likadana, och därför just är vi varandras totalt oförsonliga fiender. Du må sen åkalla Gud bäst du vill som ditt vittne till att du förlåter din hustru och mig. Jag tror inte på sådana härskares vänlighet som förödmjukats. – Men vad gör du här, Airopo?

Airopo (inträder) Jag vill bara vädja till dig. Din bror har nu förskjutit mig, och jag får inte mer komma tillbaka förrän det står klart att jag ej är gravid. Men jag känner mig säker, ty du kunde inte befrukta mig, du lika litet som Atreus. Men jag vill gärna försona er. Nu har det hänt något ytterst förskräckligt.

Thyestes Vad då?

Airopo I en oskyldig lek mellan dina tre söner och Pleisthenes hände det, att de råkade ha den idioten ihjäl.

Thyestes Vad var det för en oskyldig lek?

Airopo Det vet inte jag. Det var sådana lekar som småpojkar leker förrän de blir män.

Thyestes Men det är ju förskräckligt. Min brors ende son! Död, och det genom mina tre pojkars oskickliga händer! Hur tar broder Atreus detta?

Airopo Han tar det med ädlaste jämnmod som en filosof. Han har ej uttryckt en enda känsla av harm utan endast begråtit sin son och begravt honom med den hjärtskärande sorg som han vant sig vid efter sin sons moders död.

Thyestes Ack, jag ville ej detta. Så ont ville jag aldrig göra min broder.

Airopo Res hem då, försona dig med honom, bli som hans tröst och hans krycka, ty nu har han ingen att mer kunna stödja sig på.

Thyestes Det är gräsligt. Hans ohyggliga tragedi övergår varje mänskas förstånd. Du har rätt. Han behöver mig. Nu är det dags för mig att ställa upp för min broder och bli hans osvikliga stöd.

Airopo Men låt honom ej veta att jag varit här och hjälpt till med försoningen.

Thyestes Givetvis. Du har ej varit här. Jag reser självmant till Argos och omfamnar honom som svar på hans tidigare outtröttliga böner och vädjanden till mig om brödraskap, fred och försoning. Jag uppfyller blott alla hans innerligaste böner och ger hans försäkringar positivt svar. Då blir han bara glad.

Airopo Ja, det blir han. Du anar ej hur väl han kommer att välkomna dig, och jag gläder mig redan åt er broderliga försoning.

Thyestes Och om jag kan komma tillbaka, och allt blir blott frid och fröjd mellan oss, så dröjer det icke länge tills du även blir återkallad som drottning av ära.

Airopo Det är det jag hoppas på.

Thyestes Kära Airopo, vad glad jag är att du kom hit och uppsökte mig!

Airopo Fastän det var med ett sorgebud.

Thyestes Men just den sorgen skall bli till en fröjd för oss alla. I sorgen begynner all frid och försoning, allt vett och all konstruktiv verksamhet.

Airopo (reser sig) Så har jag lyckats då med min mission. Vi ses åter i Argos, Thyestes, vid konungens hov och vid konungens hjärta.

Thyestes Det gör vi, min älskade.

Airopo Skynda! Tag vara på tillfället medan din brors hjärta ännu är som allra blödigast.

Thyestes Lita på mig.

Airoke Farväl, svåger. (*går*)

Thyestes Hur kan någon kvinna då vara så god? Förskjuten av konungen har hon ej något att vinna på att komma hit men kan blott ännu mera förvärra sitt läge. Men hon tar den risken och vågar sin framtid på att satsa allt på familjens försoning. I sanning, min bror kunde ej ha valt en bättre hustru, och jag aldrig någon mer fiffig och smart älskarinna.

Min broder, jag kommer tillbaka! Din gränslösa sorg skall jag dela med dig, och jag skall aldrig mer säga något emot dig. Min lojalitet skall från denna dag vara total, ty jag vet, att ej någonting hemskare kunde ha hänt dig än denna förlust av din son. (*på knä*) Jag vill dela din smärta och sorg och ej någonsin svika dig mera, och så skall vi bli berömda som världens mest goda endräktiga bröder. Låt mig få hjälpa dig nu genom sorgen och ansvaret, och jag lovar dig, käraste bror, att jag skall aldrig någonsin svika dig mera.

Atreus (inträder) Välkommen tillbaka, min älskade broder, och låt mig få omfamna dig! (*de omfamnas*) Aldrig var någon människa mera välkommen till Argos. Låt vår underbara förbrödring och återförsoning bli firad med festhekatomber och galamiddagar till vänskapens och broderskärlekens ära och lov!

Thyestes Käre bror, jag beklagar med innerlighet din förskräckliga sorg och den gruvliga skräcktragedin som du drabbats av. Du har nu för hela livet all min sympati och min gränslösa lojalitet.

Atreus Ack, min bror, låt oss ej mera tänka på gårdagens sorger, ty nu har vi framtiden för oss. Vi skall endast fira och frossa och göra oss glada, ty den bror som jag trodde att var förlorad har kommit tillbaka. Jag har därför och speciellt just för dig preparerat en underbar välkomstmiddag.

Thyestes Du grabbar då tag i mig genast och utan att jag ens fått se mina söner och träffa min hustru!

Atreus Tids nog får du stifta bekantskap med dina tre söner igen. Men viktigast är att vi firar dig riktigt ordentligt. Jag ber dig nu därför att lugnt slå dig ned vid mitt bord, så skall du bli förplägad med den allra mest underbara festmåltid som nånsin serverats en prins.

Thyestes Du är inte arg på mig längre då för att jag låg med din hustru?

Atreus Ah, glöm det! (*klappar i händerna*) Bär in festmåltiden!

(*Bordet dukas överdådigt med de mest välldoftande rykande köttmåltider.*)

Thyestes Broder, jag är överväldigad. Och du skall veta hur ledsen jag är för din sons skull, den menlöse Pleisthenes. Det var hans död som fick mig att fromt komma tillbaka till dig. Jag är ledsen att jag inte kom när du bad mig för länge sen redan, men jag kunde inte helt tro att du kunde förlåta mig. Nu är jag här dock och hoppas och tror att allt gammalt groll är helt förgånget och glömt.

Atreus Vad du tjarar, min broder. Jag har ju försäkrat dig att det förflutna ej spelar den ringaste roll. Jag har aldrig, o broder, haft något agg mot dig. Låt denna högtidliga festmåltid utgöra för dig beviset. Må härmed allt groll vara glömt och begravet, varenda skuld utplånad, allt vara glömt och försonat och ingenting ont vara kvar av all gårdagens problematiker. Vi börjar från noll. Låt nu köttet dig smaka. Det är landets finaste stek som du äter, som jag låtit steka och tillreda enbart för din skull.

Thyestes Jag är överväldigad. Jag kan knappt tro på din vänlighet och din konungsligt storsinta försonlighet. Och denna måltid är onekligen förstklassig. Men vad är det för ett delikat kött? Jag har ej smakat oxstek som gått upp mot dessa kotletter, och det är för fast för att vara mitt älsklingskött.

Atreus Vad är ditt älsklingskött?

Thyestes Kalv.

Atreus Det är ej heller kalv. Du har alldeles rätt. Fortsätt gärna att gissa. Du kommer nog ändå ej på det. Och dryga ut tuggorna med detta blodröda vin. Det är

landets förnämaste, och det är uppblandat dessutom med en parfym som nog är landets mest raffinerade ingrediens.

Thyestes Du har rätt. Även vinet är helt överväldigande och omtumlande, nästan bedövande och har en säregen bismak, som drygar ut den mycket märkliga fylliga smaken än mera. Vad är det för vin?

Atreus Säg mig först, kära bror, när du nu är på ärligt humör: var det du eller drottningen som tog initiativet? Vem var det som inbjöd den andra?

Thyestes Min broder, din drottning var vacker och barnlös. Det säger väl allt.

Atreus Men hon hade min son. Var det du eller hon som tog initiativet till att han blev mördad?

Thyestes Min bror, det försäkrar jag dig – ingen av oss. Jag visste ej om det, och hon var i landsflykt. Hon kan ej ha styrt om en sådan besynnerlig ondska. Och mina tre pojkar kan inte ha vetat om vad de egentligen gjorde.

Atreus Likväl så besökte min drottning dig utomlands. Varför?

Thyestes Blott för att försona mig med dig. Hon reste till mig för att framföra sorgbudet om din sons död och bad mig att försona mig med dig och hjälpa dig att komma över din sorg.

Atreus För sin egen skull eller för er bådas skull?

Thyestes För din egen skull.

Atreus Någonting stämmer ej i din berättelse, och jag vill veta vem som sitter inne med lögnen.

Thyestes Bekymra dig inte om det, ty vi är ju försonade. Låt endast det vara av någon större betydelse. Glöm allting annat, som jag gör inför denna mirakulösa gudomliga måltid. Ej fårstek och allra minst svinkött kan denna otroliga delikatess vara gjord av. Jag har aldrig smakat på maken till stek. Säg, vad är det?

Atreus Min son var mitt allt för mig, broder Thyestes. Han var allt jag hade, min laglige arvinge, mitt enda barn. Han var inte begåvad, men han var ett oskyldigt barn. Airoke kan ej ha haft något motiv till att se honom dödad. Motivet kan endast ha funnits hos dig.

Thyestes Skulle jag våga mig hit tillbaka om jag hade gett mina söner befallning om att likvidera din son?

Atreus Ja, om du var i samråd med drottning Airoke, som du gjort till din älskarinna.

Thyestes Du har ej förlåtit mig något.

Atreus Men låt oss nu definiera din praktfulla måltid. Det är sällan slaktade djur. Jag har sparat de sällsamma vilddjurens huvuden för att få nöjet att visa dem för dig och så överraska dig med att framvisa vad kött du har ätit. Men medge, att det var en verklig kalasmåltid! Vinet var kryddat med blodet från djuren och väl parfymerat med kryddor att framhäva festdryckens blodfullhet. Aldrig skall en sådan festmåltid upprepas. Broder Thyestes, du är privilegierad. Min kock! Bär fram slaktade djurens tre huvuden!

(Kocken bär in ett vackert guldfat med Thyestes tre söners avhuggna huvuden.)

Thyestes (vit av fasa) Skall detta vara ett skämt?

Atreus Ett praktiskt skämt i så fall av det mest allvarliga slag.

Thyestes Har du verkligen fått mig att äta av mina barns kött?

Atreus De tog livet av min son.

Thyestes Tre liv emot ett? Vad menar du, broder? Förklara dig!

Atreus De tog alla mina barns liv. Rättvisan krävde att jag tog alla dina barns liv. Så enkelt är det.

Thyestes Men måltiden? Hur förtjänade jag denna ohyggliga måltid?

Atreus Min broder, förstå mig, ty du är min broder. Du måste förstå mig. När jag bad dig komma tillbaka för tre år sen ville jag verkligen ärligt försona dig med mig och manligt förlåta dig allt. Men du trodde att jag endast bad dig att komma

tillbaka för att kunna döda dig. Du trodde bara det värsta om mig, som blott ville dig gott. Och i stället för att ta min blott goda vilja på orden planerade du värre illdåd ändå. Icke endast tog du Airoke ifrån mig och skändade och korrumpade henne till oigenkännlighet, men även kläckte du planen för henne att hon skulle ordna så att dina tre käcka pojkar med överlagt mod skulle sparka ihjäl den oskyldige menlöse Pleisthenes, detta jungfruliga änglabarn utan en enda ond tanke i själen! Och dina tre pojkar gick med på det i sin omänskliga grymhet, som de bara kan ha fått från din och vackra Airopes fördärvliga äktenskapsbrotts oerhörda vansinniga ondska!

Thyestes Min broder, du misstar dig. Allt är ett gruvligt osannolikt missförstånd. Aldrig planerades Pleisthenes död.

Atreus Airoke har medgivit själv att du bad henne ge dina söner det vidriga uppdraget.

Thyestes Det är ett missförstånd. Hon har fått allting om bakfoten. Jag aldrig ens insinuerade någonting sådant, än mindre ens hade en tanke ditåt.

Atreus Och det vill du att jag skulle tro? Allt vad du i ditt liv har presterat är bara den lömskaste falskhet och ondaste mörka intriger!

Thyestes Min bror, du är helt ifrån vettet! Du är helt hysterisk!

Atreus Som kronan på verket begav du dig sedan till mig för att utnyttja min stora sorg till att genom lömskt smicker och oljig förställning och under falskt spel av att vilja försona dig med mig och låtsande äckligt att delta i min oerhörda och oöverkomliga sorg tillförsäkra dig makten och kronan! Men se nu min rättvisa hämnd! I din mage har du nu det kött du förledde att mörda min son! Du har själv ätit upp dina barn! Det är min ljuva rättvisa och övermåttan gudomliga hämnd!

Thyestes Du är galen, bror Atreus. Sorgen har fjärmat ditt vett och fördunklat ditt goda förstånd.

Atreus Vill du ännu med falska förställningar manipulera med mig och dumt inbilla dig att du kan få min makt?

Thyestes Jag förbannar din makt. Jag vill ej veta av den, ty den är det som har förlett dig till denna ohyggliga dårskap, till höjden av orätt och grymhet. Jag kan blott förbanna den makt som du talar om och varje mänska som någonsin smittas därav, ty den makten är ingenting annat än vanvett och sinnessjukdom! Allting kunde ha blivit perfekt mellan oss, jag kom hit blott i de allra ädlaste avsikter, men din sataniska verkställda plan övergår allt vad brottslighet heter. Jag flyr från det hat och den sjukdom som makten har sått i din själ och fördärvat dig med. Aldrig ser du mig mera, ty din sjukdom är mera fasansfull i hur den har brutit ner ditt förstånd än vad någon känd sjukdom kan vara. Nu går jag och spyr, och därefter skall du slippa se mig så länge du lever.

(går ut och spyr ljudligt och eftertryckligt.)

Atreus Kan det vara möjligt? Här är ett mysterium. Vem om ej pojkarnas far kan ha gett dem motiv till att mörda min son? Men Thyestes var tydligen oskyldig, fullkomligt oskyldig. Jag har med andra ord låtit min misstanke gå före sans och förnuft. Och det som jag har gjort kan ej mer göras ogjort. Jag har gått i min egen misstankes fälla, som nu gått i baklås. Min broder, förlåt mig! Vad tjänar det till? Hur kan han väl i evighet ge mig förlåtelse för vad jag gjort, när jag ej kunde annat än evigt förbanna hans söner för min sons ohyggliga död? Så går onskan sin skördegång som en lavin i en ständigt allt större ond cirkel fram över vår jord. O, min broder, om du kunde ana hur bittert jag ångrar mig nu! Men du kommer att hämnas i stället, det vet jag, och din hämnd blir ännu mer rättvis och rättfärdig än vad min egen hämnd var, som var missriktad, orättvis, misslyckad och endast en katastrof vars ohygglighet blott kan förklaras med paranoid onskas okontrollerade gränslösa vanvett. *(bryter samman.)*

Airoke (inträder) Det finns ingenting mera oemotståndligt för kvinnan än den man som ej längre klarar sig ensam. Är det nu förbi med dig helt, konung Atreus, eftersom du ber mig komma tillbaka, den skändliga svekfulla modern?

Atreus Min broder! Min älskade broder! Om jag bara kunde ha tagit det lugnt, ej förhastat mig och haft mitt nidingsdåd ogjort!

Airoke Du får aldrig honom tillbaka, ej ens med min hjälp.

Atreus Därför ber jag dig komma tillbaka, åtminstone du, så att jag kunde gottgöra någonting genom åtminstone min allra största förtvivlans ohyggligt förtärande kärlek.

Airoke Jag kommer tillbaka på ett enda villkor.

Atreus Jag infriar det!

Airoke Att du äntligen ger mig ett barn.

Atreus (förvånad) Är det allt?

Airoke Jag vill ge dig de söner som du och Thyestes förlorat. Jag är ju en kvinna. Den makten har jag att ge männen perfekta förträffliga duplikationer till mera än hundra procent av sig själva. Män älskar sig själva allenast, men ingenting älskar de mera än att duplicera sig själva, och det kan de göra allenast med att göra kvinnan till moder. Jag står till din tjänst, konung Atreus. Lagg mig och gör med mig vad du helst vill. Jag skall lova dig att samarbeta.

Atreus Min älskade! Låt oss ej dröja ett ögonblick!

Akt II scen 1. *Sikyon.*

Thyestes Nu har jag irrat mångtaliga år på min jakt efter frid och försoning med mitt vedervärdiga öde men utan att finna den ringaste bot. Allt var mitt eget fel. Om jag ej lägrat drottningen hade ej någonting hänt. Jag förstår nu hur allting gick till. När min brorson, den ömklige Pleisthenes, skvallrade om vårt förhållande för min bror Atreus var det hon själv som utkrävde den hämnden på gossen att uppegga mina tre söner mot honom. Så endast kan det ha gått till. Nu har jag kommit hit till det heliga templet i Sikyon i ännu ett miserabelt försök, säkert långt ifrån det allra sista, att finna försoning och frid. Men vad är det för himmelskt skön varelse som här gör tempeltjänst såsom prästinna?

(*Det är Pelopia, vitklädd i en jungfrulig prästinnas dräkt, som gör övningar framför altaret med uppsträckta armar, knäböjningar, etc., i skön estetik.*)

Airoke Bry dig inte om henne, Thyestes.

Thyestes Airoke! Hur tusan har du kommit hit?

Airoke Ta mig inte på allvar, ty jag är redan död.

Thyestes Airoke! Vad säger du? Död?

Airoke Vad du än gör, så kom inte vid mig.

Thyestes Förklara dig, människa!

Airoke Var inte lustig. Jag säger dig att jag är död, blott en vålnad, en hemsökelse från de döda.

Thyestes Vad hände?

Airoke Jag skänkte din broder två söner, två präktiga söner, en mörk och en blond. Aldrig gav någon moder liv åt två så härliga söner. Vi kallade dem Agamemnon och hans lille bror Menelaos med klarbåa ögon och ljusaste änglahår. Men denna ljuvliga härlighet räckte ej till för att bota din broder. Hans melankoli efter brottet mot dig bara tilltog med åren, det finns ingenting mera destruktivt och deprimerande än bitter melankoli, enda orsaken till alla cancersjukdomar. Jag kunde ej lyfta den av honom. Den gick så långt att till slut han gav mig hela skulden för din tragedi, för hans arme son Pleisthenes död och för det att han gav dig en väl magstark måltid. För er båda två lär den festen ha blivit en aning alltför oförglömlig.

För alltid försvann du från Argos, och han gick så småningom under i samvetskval, bitterhet, melankoli och ursinniga anklagelser emot mig. Det tog livet av mig efter hand. Sådant kan icke kvinnor stå ut med.

Thyestes Men varför har du kommit hit för att hemsöka mig här i min melankoliska bitterhets tröstlösa landsflykt?

Airoke Blott för att berätta för dig att jag säkert är död. Varken du eller Atreus har något mera att hämta hos mig. Det är över. Jag kan när jag vill ännu nå er, men jag är nu helt utom räckhåll för er. Och tänk inte på den vackra jungfruprästinnan där framme. Hon gör bara sin mycket heliga tempelplikt. Bry dig ej om hennes kurvor och hennes jungfrulighet. Hon vore icke en helig prästinna om hon ej var fullständigt ren såsom oskuld.

Thyestes Det räcker, *Airoke*, Försvinn nu och återvänd hem till de döda. Jag hör till de levande och ämnar ägna mig enbart åt livet. – Min sköna prästinna, vad heter du?

Pelopia Ädlaste främling, vem är du?

Thyestes En pilgrim som söker försoning och frid.

Pelopia Det om något är vi till för i detta tempel att erbjuda.

Thyestes Säg mig ditt namn, sköna jungfru.

Pelopia Pelopia.

Thyestes Du kan ge mig frid och försoning. Det vet jag. Men jag kan blott få det på ett enda sätt.

Pelopia Endast du vet vad brott du har utfört.

Thyestes Jag kan blott få frid genom kärlek. Min jungfru, du är för mig oemotståndlig. Kom, ligg med mig här.

Pelopia Men vad säger ni?

Thyestes Jag har ej haft någon kvinna på årtal. Ingen kan duga för mig utom du.

Pelopia Men jag är blott en helig prästinna och jungfru!

Thyestes Just därför!

Pelopia Min vän, på så sätt kan du aldrig få någon försoning.

Thyestes (drar sitt svärd) Jag kräver det!

Pelopia Främling, du är ifrån vettet!

Thyestes Jag vet det! Jag lever blott på att få vara från vettet!

Pelopia Du kränker ett okränkbart tempel!

Thyestes Jag vet! Och jag skändar det! (*sätter sitt svärd mot hennes strupe och tvingar henne till underkastelse.*)

Pelopia O gudar! Förlåt honom, ty han vet ej vad han gör!

Thyestes Nej, förlåt honom inte, ty han vet precis vad han gör!

Pelopia Försvinn, din förbannade knöl! Denna skada kan du aldrig gottgöra!

Thyestes Jag vet. (*försvinner, men glömmmer kvar svärdet.*)

Pelopia (medtagen) Huliganen har tydligen lämnat ett bittert visitkort. Nå, det skall jag gömma för framtiden om något mer skulle komma med tiden av denna här saken.

(*återgår till sin högheliga estetiska tempeltjänst*)

(*Atreus och Thesprotus inträder från olika håll.*)

Atreus Min vän, jag kom hit på min eviga jakt på min broder *Thyestes*, ty någon förtalde mig att han var här. Men i stället så visar du mig denna otroliga uppenbarelse som från en annan och långt bättre värld. Säg, vem är hon?

Thesprotus Min vän, det är jungfru *Pelopia*, en av din broder *Thyestes* otaliga oäkta döttrar. Är hon ej en skönhet?

Atreus Jag tyckte väl att jag såg där någon likhet med min egen broder. Kanhända att jag genom henne kan återfå någon kontakt med min broder. Vad säger du? Kan jag få gifta mig med henne?

Thesprotus Ja, varför inte? Ej någon gör anspråk på henne, och ingen har friat till henne förut av respekt för att hon är en jungfruprästinna. Hon har ingen hemgift, men du kanske kan ge mig något i stället?

Atreus Så gärna.
Thesprotus Pelopia, kom ner! Du har fått dig en make!
Pelopia (vänder sig om) Vem är han?
Thesprotus Kung Atreus, mäktigast i hela Hellas, din farbror och konung av Hellas, nybliven som änkling.
Pelopia Om han är min farbror kan jag knappast avstå från honom.
Thesprotus Du talar förvånansvärt klokt, kära flicka.
Atreus (omfamnar henne. Hon kastar sig i hans armar.) Min älskling, vi gifter oss genast.
Pelopia Jag har alltid drömt om en konung till make, och jag tycks ha turen att genast ha fått den förnämsta.
Atreus Så är det, min vän.
Thesprotus Vi bestyr om det lyckliga bröllopet omedelbart!
Atreus Var det bara en vecka sen, sade du, som han var här?
Thesprotus Ja, du missade honom med bara en vecka.
Atreus Jag hade då otur. Du vet inte vart han tog vägen?
Thesprotus Det visste han nog knappast själv.
Atreus Stackars krake! Nå, han kommer alltid tillbaka.
 Min älskade brud, låt oss omedelbart göra oss lagligt vigda, så att vi därefter kan inleda våra i evighet lyckliga dagar.
Pelopia Det hoppas jag också.
Thesprotus Till bröllopet! Och till den härliga festen! (*de tågar ut.*)

Scen 2. *Flera år senare. Thyestes kommer in, åldrad och förfallen.*

Thyestes Här är templet jag fann den så fagra prästinnan vid. Var är hon nu? Att jag kunde behandla den tärnan så illa! Det har nu förföljt mig som mitt värsta brott, som om det inte räckte med alla de andra. Hej, gubbfan! Förlåt, ta mig inte på allvar! Men var är den tärna som tjänstgjorde här som prästinna för några år sedan?
den gamle prästen vid templet Min herre tör mena den heliga jungfrun Pelopia.
Thyestes Precis! Är hon ej längre kvar?
prästen Nej, hon tycks inte längre tyvärr vara kvar.
Thyestes Vad har hänt?
prästen Hon blev gift.
Thyestes Är det då så infamt enkelt och så banalt? Och vem gifte sig med henne?
prästen Hon hade tur. Hon fick den störste kungen i Hellas, kung Atreus nere på Peloponnesos i Argos. Han råkade bara passera förbi här och tog henne genast. De gifte sig strax.
Thyestes Vilken märkvärdig saltomortal av det outrannsakliga ödet!
prästen Hur sa?
Thyestes Är du döv?
prästen Ja, jag är faktiskt döv, fastän det varken hörs eller märks.
Thyestes Hur kan du höra då vad jag säger?
prästen Det är ju vad jag inte gör.
Thyestes Alltså hör du mig ändå?
prästen Det har jag ej sagt.
Thyestes Vad är du för en tokstolle?
prästen Sådant är det just som jag inte hör. Det är lämpligt för präster att vara helt döva för allt utom för det som ingen bör veta att de faktiskt vet.
Thyestes Du var mig en svår djävel.
prästen Hur sa?
Thyestes Jo, just det. Det var det som jag sade.
prästen Jag tänkte väl det.

Thyestes Men hur var det med flickan Pelopia. Fick hon inte barn?
prästen Jo, det var en bedrövlig historia. Hon skämdes förskräckligt. Hon påstod att barnet ej var hennes makes, så hon satte ut det i vildmarken.
Thyestes Dog det?
prästen Det brukar väl barn göra vilkas föräldrar ej vill kännas vid dem.
Thyestes Hon lämnade barnet att dö?
prästen Ja, hon lämnade barnet att dö.
Thyestes Och det var förstås en liten pojke?
prästen Hur visste du det?
Thyestes Ett antagande bara. Det brukar det vara.
prästen Det var faktiskt en liten pojke som på så sätt lämnades ute i vildmarken ensam att dö.
Thyestes Dra åt helvete, gubbfan, med allt vad du representerar!
prästen Hur sa?
Thyestes Ingenting. Tack för din underhållning. Här har du en slant för besväret (*slinker en sedel åt honom*) och för att du tar mina okvädelser som en man.
prästen Det var enbart ett nöje. (*bugar sig och går.*)
Thyestes Vem kan väl bli klok på en sådan stofil? Nå, välan, han gör bara så gott som han kan. Men att min egen broder igen varit framme och älskat den samma som jag utvalt bara åt mig! Detta är för förunderligt. Nu är det dags att jag äntligen hämnas. De har ju lagt ut min välsignade son i en mördande vildmark att bara försvinna som om aldrig han existerat! De har begått mord på min son! Hämnden kan inte längre nu hållas tillbaka. Den kräver en dystrare blodsbankett än min brors egen förplägnad av mig med mitt kött och mitt blod. Ut, förtvivlan, och drag över världen din bärsärkargång! Min bror har tagit livet av ett barn för mycket! Förbannad av mig vare för hans skull all mänskligheten! Det enda i livet, Thyestes, som du ännu har kvar att göra är bara att döda och döda och åter igen bara döda! (*går ut.*)

Scen 3. Argos.

Atreus En tiggare, säger du? Och han har bud om min broder?
tjänaren Så säger han.
Atreus Beskriv denne man.
tjänaren Han är mera än eländig. Det är ej trasor han går klädd i men vad som någon gång kanske har varit åtminstone skylande trasor. Han liknar en av dessa ökenfanatiker, som går och späker sig som outgrundliga självplågare, så att de både tappar sitt utseende, sina tänder och hela förståndet.
Atreus Han säger sig dock ha en hälsning från min bror Thyestes.
tjänaren Ja, och med bestämdhet. Det påstår han säkert.
Atreus Då måste jag ändå få se honom hur mycket karlen än stinker.
(tjänaren ut.)

Det har gått femton år utan livstecken från miserable Thyestes. Ej ett enda spår efter honom har sports under en så lång tid. Detta är nu det första livstecknet, och hur vederstyggligt det än månne vara så är det ett livstecken.

(tjänaren in med Thyestes, i om möjligt än värre tillstånd än senast.)

Min vän, du har bud från Thyestes?

Thyestes Det har jag.
Atreus Jag är idel öra.
Thyestes Det kan bara viskas i hemlighet. Budskapet kräver intim diskretion.
Atreus Nå, kom fram då. Jag kan kanske hålla för näsan.
Thyestes (med en fanatikens brinnande ögon) Det budskap din bror låter skicka är detta!

(drar fram ett svärd ur paltorna och försöker använda det men hindras av två livvakter som störta fram.)

Atreus Släng karlen i fängelse. Han måste rannsakas. Stackars bedrövlige tiggare, vem du än är var det tur för dig att jag ej litat mer på någon människa. Därför har jag alltid livvakter smygande kring mig. Om de inte varit här hade du faktiskt haft möjlighet att göra mig någon skada, och då hade du varit död. För då ut detta trasiga mänskliga elände. Men håll för näsorna, ty denna tiggareusling till mördare stinker.

(Thyestes förs ut.)

Likväl visste han något visst om min broder. Jag måste få reda på sanningen. Och varför ville han mörda mig? Är han en galning, som allting tycks tyda på, eller är det något bakom hans misslyckade attentat annat än bara desperation och den vildaste galenskap? Jag gav mitt liv och mitt rike om blott min fatalt missförstådda och djupt förolämpade bror kom tillbaka, så att jag fick ångra för honom på knä mina brott! Han har allt skäl att vilja ta livet av mig, ty jag dödade ju hans tre pojkar! Ack, måtte den av ödet utsände tiggaren tala! Det enda jag önskar av livet är att bli förlikt med min bror och förlåtelse av honom. Gärna jag gav honom hela mitt rike, om blott han gav mig sin förlåtelse!

(till en tjänare) För hit min son Aigisthos! *(tjänaren går)*

Han är ej min son men min fosterson och lika kär som en son. När han föddes försökte min hustru att lägga ut honom i vildmarken, med det fantastiska påståendet att han ej var min son men att hon hade kränkts av en främling en vecka förrän jag först sett henne. Jag övertalade henne att rädda det utsatta barnet och har sedan uppfostrat honom som min egen son. Vem han är har jag aldrig fått klarhet i.

(Aigisthos inträder, en fager yngling.)

Aigisthos Min far, du har kallat mig.

Atreus Aigisthos, min son, det har kommit en tiggare hit som försökt ta mitt liv. Jag vill be dig att gå till hans cell och försöka att blidka hans hjärta så att han vill omtala vem han själv är och vad han vet om bror min. Tortyr kan ej hjälpa i ett så djupt nedgången fall, men din ungdom och skönhet kan kanske få ut något av honom.

Aigisthos Far, jag går genast.

Atreus Det tackar jag för, min högt älskade son. *(Aigisthos går.)*

Vem är tiggaren? Vem är Aigisthos? Jag är som en blind och begriper ej något, men såsom en blind kan jag ännu åtminstone famla i mörkret.

Scen 4. I fängelset.

Thyestes Är du nöjd nu, Thyestes? Här sitter du ensam i mörkret i slutresultatet av hela ditt liv, denna dynghög till loppbiten avfallskropp, ej mycket mera än självkonsumerad och ruttnande skit. Hela du är ett misslyckande av de allra mest katastrofala ruindimensioner, du är inte mer än det mest pekorala patetiska kräk som har kräkts ner ditt liv här på jorden! Du kunde till slut inte ens höja svärdet mot Atreus när du till slut hade tillfälle! Du är ett fiasko, en miss och ett utspytt och bortspolat avskrädesträck! Men som väl är har ingen igenkänt det här avgrundsavföringskräket som den som en gång var Thyestes.

(Aigisthos nalkas med ett ljus.)

Men vad är väl det för en ängel som uppsöker mig här i mörkret med ett vilseledande ljus? Ty för mig finns det ej något hopp mer, och inget falskt ljus kan mer lura mig. Vem är du, unge oskyldige ängel?

Aigisthos Min far sände hit mig för att taga reda på vem den förvirrade tiggaren är som försökte ta livet av honom.

Thyestes Är du då hans son?
Aigisthos Ja, det påstår min fader, men mor påstår motsatsen.
Thyestes Är du då verklig? Du liknar en annan som jag kände för sexton år sedan.
Aigisthos Så gammal är jag.
Thyestes Vem är då din moder?
Aigisthos Hon heter Pelopia.
Thyestes Pelopia. Och du är ej mera än sexton år gammal.
Aigisthos Nej.
Thyestes Detta kan ej vara sant. Säg att du ej är verklig.
Aigisthos Jag är ingen bluff.
Thyestes Nej, du är ingen bluff. Du är blott alltför verklig, och jag måste tro detta underverk, det mest otroliga denna här världen har skådat.

(på knä) Min son, kom ej nära mig, hur gärna jag nu än skulle omfamna dig för att ömt sluta dig tätt till mitt hjärta, ty jag är den allra mest smutsiga loppbitna mänskan i världen. Men du måste tro vad jag här nu berättar för dig. Jag är nära bekant med din fader.

Aigisthos Min fader?
Thyestes Din riktige fader. Jag ser i ditt öga hans blick och hans haka i din och hans linjer i dina. Han såg likadan ut som du när han var i din ålder.
Aigisthos Min fader? Vem är ni? Det blott ville min far få veta. Ni påstår ni känner min fader. Skall jag kunna tro på en främling som därtill är tiggare?
Thyestes Låt mig ej skrämma dig, vackre gudomlige gosse! Jag står dig långt närmare än vad du tror. Sade du att din mor var Pelopia?
Aigisthos Ja.
Thyestes Ifrån Sikyon? Tidigare tempeltärna och jungfruprästinna?
Aigisthos Det just är min moders historia.
Thyestes Allt stämmer. Han gifte sig med henne strax efter mötet, men barnet blev räddat. Han själv tog sig an hustruns oäkta son och förbarmade sig över den enda sonen till vraket av den som en gång fick till måltid sitt kött och sitt blod....
Aigisthos Jag förstår inte allt vad ni säger.
Thyestes Nej, det förstår jag mycket väl, ty jag står här och dillar och gaggar och kan inte tro på den verklighet som jag upplever. Förlåt mig, min son. Men jag kan ej tvivla nu mer, när jag ser beviset i svärdet du bär. Vad är det för ett svärd?
Aigisthos Det är mitt eget svärd som jag fått av min moder att alltid försvara mig med vid behov. Själv fick hon det av min äkta far, enligt henne.
Thyestes Hon ljuger, men lögnen är vit. Svärdet var ej en frivillig gåva men snarare något hon hittat som kvarglömt av slarv. Men det räcker för mig som bevis och som tecken från ovan, som visar mig vägen. Säg bara: vet du kanske något om den man som kallas Thyestes?
Aigisthos Min fader har yttrat hans namn då och då....
Thyestes I vad sammanhang?
Aigisthos Alltid med bävan och rulse, som om där lågt något fruktansvärt och ouppklarat förknippat med en ödesdiger person, nog den enda min far nånsin fruktat.
Thyestes Jag har goda nyheter. Snart skall han ej mer behöva ha fruktan för mannen, ty jag kommer med bud om äntlig försoning.
Aigisthos En eländig tiggare i illaluktande trasor som ni kommer hit med ett sådant fantastiskt och välkommet glädjebud?
Thyestes Ja, men vi måste gå varligt till väga och sköta det hela korrekt. Därför ber jag dig att jag först må konferera med din egen moder Pelopia.
Aigisthos Och vem får jag hälsa ifrån? Jag tror ej att hon kommer om hon ej får veta ditt namn.

Thyestes Säg att jag är den man som för sexton år sedan en dag kom och uppsökte henne i templet i Sikyon endast en vecka förrän hon blev gift.

Aigisthos Och får jag veta mera om jag kommer ner hit med henne?

Thyestes Förvisso, min pojke.

Aigisthos Då går jag. Jag är mycket nyfiken. (*skyndar ut*)

Thyestes (ensam) Älskade son, att jag skulle få ha någon efter ett liv av blott himmelsskriande orättvisor! Kanske det ändå trots allt till slut finns någon rättvisa? Om det finns liv finns det hopp. Och då kan han bli verktyget för min rättfärdiga, äntliga hämnd! Men det är alltför många som jag måste döda. Min bror har ju två andra söner. Det verkar omöjligt. Men bara jag får något utlopp för skriet inom mig, det eviga skriet, som bara har kvävts och som vuxit sig starkare för varje nytt år av blott frustrationer....

(*Aigisthos kommer med Pelopia.*)

Pelopia (synar Thyestes noga med sin fackla) Ja, det är han. Det är samma bedårande man. Han är mycket förändrad och åldrad men är dock den samme. Så säg mig då, älskare, våldtäktsman, vilde bandit och romantiske mördare, vem du kan vara.

Thyestes Skall du inte först för din son säga det som du vet?

Pelopia Aigisthos, se mannen. Den tiggaren där, som försökt döda konungen, är din allenaste riktige fader.

Aigisthos Jag trodde det nästan, jag kände det på mig. Jag såg ifrån början att han stod oss närmare än någon släkting. Så du är min far, gamle gubbe, min riktige far, som jag drömt om och saknat i hela mitt liv.

Thyestes Ja, min son. Du har äntligen funnit mig. Men kom ej i mina armar, ty jag är en stinkande gubbe, som först har ett arbete att genomföra, så att jag därefter kan följa med er ut i ljuset.

Pelopia Alltjämt är du samme charmör. Men Aigisthos har ej blivit lik dig. Han uppfostrats här av sin kunglige fosterfar till att bli prins och mer Atreus lik än sin ömklige riktige fader, som kryper i smutsen framför oss.

Thyestes Skall ni då ej föra mig ut härifrån, så att jag kan bli mänsklig igen? Är det icke en rimlig begäran, min son och min sons egen moder, som jag aldrig upphört att älska alltsedan vi fördes tillsammans av ödet? Är det icke dags att jag äntligen får lämna denna ohyggliga håla, så att jag får andas frisk luft som en människa?

Pelopia Säg oss först vem du egentligen är, ty det har du ej sagt ännu.

Aigisthos Har jag ej rätt att nu få höra min faders namn, när han givit sig äntligt till känna för oss?

Pelopia Är det icke en rimlig begäran? Är det ej det minsta vi har rätt att kräva av dig, stackars tiggare, upphovet till vårt gemensamma liv, jag och din egen son?

Thyestes Ja, den rätten har ni att få höra mitt namn. Jag är själve Thyestes, kung Atreus broder.

Pelopia (hårt) Du ljuger!

Thyestes Var det en så svår chock, Pelopia? Har du icke misstänkt det alltid? Man kunde tro att jag sagt det mest olämpliga tänkbara och gjort mig skyldig till den mest förfärliga av alla händelser, så som du nu står och gapar!

Pelopia Ack, vi visste ej vad vi gjorde! Hur kunde du göra det! Och varför sade du inte ditt namn när vi gjorde det!

Thyestes Ljuva Pelopia, du fattar väl att det är väl sent att nu börja ångra vad som ägde rum mellan oss för så länge sen? Det är så dags nu att nu börja tillrättvisa mig och komma med opportuna förmaningar, hur väl berättigade de än är.

Pelopia Och har du aldrig ånkrat den dagen?

Thyestes Tvärtom. Den var en av mitt livs största höjdpunkter och högsta njutningar.

Pelopia Så att min ära var då förstås en sekundär ovidkommande struntdetalj! Nå, jag vet nu vem du är. Men hör på nu vem jag är!

Thyestes Du var väl ej någon märkvärdig person när du som vacker jungfru i Sikyon tjänade såsom en oemotståndlig prästinna?

Pelopia Mitt namn gavs mig efter min farfar av min egen moder, när hon såsom utstött ej fann något tak över huvudet för sig och sin lilla dotter. Min farfar var Pelops.

Thyestes Din farfar var Pelops! Av Argos och Peloponnesos?

Pelopia Den samme. Jag är släkt med Atreus såsom en kunglig kusin. Därför gifte jag gärna mig med honom i innerligaste hopp om att glömma den knöl som tog oskulden från mig och som jag ej då visste att även han var min släkting. Nu vet jag det, och du har anledning att stå där snopen och gapa också inför fullbordat faktum.

Thyestes Det var inte meningen, stackars Pelopia. Tro mig. Det anade jag aldrig, och det ville jag aldrig, att min dotter skulle bli sin egen fars älskarinna. Men gjort är gjort, och vi är tvungna att bära det och göra så gott vi kan ändå av situationen. Nu måste vi handla, ty tiden är mogen. Släpp ut mig nu äntligen ur detta fängelse, så jag kan gå upp och gå till rätta med min olycksalige broder.

Pelopia Du får icke skada din egen familj mer än du redan gjort.

Thyestes Jag har icke gjort något för att sitta här. Aigisthos, släpp ut mig.

Aigisthos Vi måste ge honom hans upprättelse, mor. Han är lika kunglig som vi, och det som han begär är ej mera än rimligt och mänskligt. De kungliga bröderna måste få tala ut och göra upp med varandra. Här är mycket att reda ut och att ställa till rätta.

Pelopia (står inte ut, till Thyestes:) Förbannelse över den stund då du avlade mig, och förbannelse över mitt liv! Och du endast, Thyestes, min far och min våldtäktsman, bär hela ansvaret för alla våra förbannelser! *(störtar bort tjutande.)*

Thyestes Låt nu upp, Aigisthos. Nu hindrar ej fruntimmers betänkligheter oss längre.

Aigisthos Hur skulle väl jag kunna vägra min fader en så rimlig bön? Kom, min fader. Jag har alla nycklar.

Thyestes Min son, mina barns dag är kommen.

(tar Aigisthos om axeln och övertar svärdet. De går ut tillsammans.)

Scen 5. Tronsalen i Argos.

Atreus Varför dröjer Aigisthos så länge? Kan hända han får höra sällsamma sagor.
(Pelopia störtar in i upplösningstillstånd, kastar sig på golvet framför Atreus.)

Pelopia! Vad är det?

Pelopia Jag kan ej förklara! Din bror vill ta livet av dig!

Atreus Men var är han då? Finns han i närheten? Jag har ej sett honom.

Pelopia Det är den stackars eländige tiggaren som ville döda dig! Han är Thyestes! Han har kommit hit bara för att utkräva sin hämnd! Ack, om jag ändå aldrig fått födas till detta förbannade liv, som tycks blott kunna erbjuda ständigt förvärrad orättvisa och mer fördjupad förödmjukelse och förnedring i vanärens ständigt tilltagande hopplösa mörker!

(Thyestes står plötsligt i dörren. Han är plötsligt åter sitt forna jag, reslig och oemotståndlig, med svärdet beslutsamt i handen. Pelopia griper tag om Atreus knän.)

Atreus Ja, jag ser att han kommit tillbaka. *(släpper henne)* Så är du då den som försökte att taga mitt liv. Och nu ser jag att allt är för sent. Och jag nästan beklagar att jag måste leva för att få uppleva den här olycksdigraste av alla dagar. Nu hopas vår börda av olyckor och nalkas våra förbannelsers slutliga räfst.

Thyestes Gå ur vägen, Pelopia. Jag har mina barn att nu äntligen hämnas.

Pelopia (klamrar sig fast vid Atreus) Nej, han får ej döda dig! Först får han mörda den flicka han gjorde till moder!

Atreus Vad menar du?

Pelopia Denne man var den som våldtog mig en vecka innan du fann mig.

Thyestes Jag älskade henne förrän du var gift och långt högre än du nånsin gjorde, ty du, broder, som tvingar din egen broder att äta sin livsfrukt, är icke förmögen till kärlek.

Pelopia Min kära, min älskade gode Thyestes, du får inte döda min älskade make!

Thyestes Ur vägen, hysteriska kvinna!

Pelopia Du får inte mörda din broder!

Thyestes Ej ens den jag älskade får stå emellan en far, som fått sina barn mördade, och hans blott alltför rättmätiga hämnd!

Pelopia Så mörda mig då, onaturlige far, för att jag räddar livet på din egen broder, min farbror, min make! Om du mördar mig kallt, din dotter, så har du förtjänat att även förlora vartenda barn som du har fött!

Thyestes Du vet ej vad du säger, din rasande furie! Du tycks vara född blott för att stå i vägen för mig! Jag är trött på att ständigt få min existens saboterad! (*stöter till Pelopia, som sjunker ihop svårt blödande.*)

Atreus Din vidriga usling! Din nedrighet tycks då ej någonsin kunna förneka sig! Får du aldrig nog av dina ständigt allt svårare kränkningar av det kön som aldrig kan försvara sig? Se kvinnan! Hon dör för ditt svärd!

Thyestes Som du själv nu skall göra.

Atreus För uslingars hand dör ej rättvisa män. (*griper ett svärd*)

Thyestes Var du rättvis när du tvang mig uppäta mina tre söner, som aldrig gjort dig något ont?

Atreus Du har rätt. Jag var orättvis då, ty jag visste ej bättre. Men det ger dig ingen rätt att ta till våld och ta livet av värnlösa kvinnor och bara av blodtörst och vanvett!

Thyestes Hon hindrade mig!

Atreus Och med rätta! Nu kan inget rädda dig längre!

Thyestes Och ej heller dig! Hon besvärade mig! Ni besvärar mig alla!

Atreus Du är ifrån vettet som en galen fradgande hund.

Thyestes Jag är galnare! (*gör ett häftigt utfall. De brakar samman och slåss ursinnigt. Snart blöder båda ymnigt. När Atreus råkar stå med ryggen mot dörren visar sig Aigisthos. Det ser inte Atreus.*)

Son, stick din oäkta fader i ryggen!

Atreus (vänder sig om, ser Aigisthos) Min son? Är du icke min son?
(*Thyestes passar på och hugger Atreus i veka livet. Hugget är dödligt.*)

Är du nöjd nu, Thyestes? En älskad och pålitlig son tar du från mig, och mördar mig samtidigt bakifrån. (*dör*)

Thyestes (plötsligt slagen av eftertanke) Vad har jag gjort? (*ser Aigisthos*) Pojke, detta är ingen plats för något liv. Ge dig av härifrån och rädda dig själv! (*Aigisthos flyr.*)

Endast jag står nu kvar invid randen av den bottenlösaste avgrund av alla de nidingsdåd som jag erbjudit så många. Så fall då, Thyestes, och följ dina offer! Följ brodern, som du har förföljt hela livet! Följ dottern, som du själv har skändat och mördat! Följ döden, så att livet äntligen får vara utan sin värste fördärvare! (*höjer svärdet för att genomborra sig. Just då inträder ynglingarna Agamemnon och Menelaos.*)

Menelaos Det var härifrån jag hörde oljudet, bror Agamemnon.

Agamemnon Som vanligt var du för långsam, bror Menelaos. Varför gick du inte hit genast?

Menelaos Jag ville ha dig med.

Agamemnon Alltid måste jag göra allt! Och vi tycks komma för sent. Massakern är över, men mördaren är kvar.

Thyestes Tag mitt liv. Jag är skyldig.

Agamemnon Vem är du?

Thyestes Jag är tiggaren som försökte ta er fader konungens liv, och jag lyckades till slut.

Menelaos Han har mördat mamma också!
Thyestes Ja, det har jag.
Agamemnon Nu förstår jag varför Aigisthos sprang ylande till skogs. Saken är klar.
Menelaos Och detta är tiggaren, som far försökte ta reda på vem han var.
Agamemnon Du är smart, Menelaos.
Thyestes Jag är ingen. Döda mig bara.
Agamemnon (till Menelaos) Vill du döda honom?
Menelaos Helst inte.
Agamemnon Men jag vill. (stöter ner Thyestes.)
Menelaos Borde vi inte ha tagit reda på vem han var?
Agamemnon För sent nu. Du hörde vad han sade. Bara en anonym tiggare.
Menelaos Låt oss få ut liken härifrån innan jag kräks!
Agamemnon Du kommer aldrig att duga till krig, Menelaos.
 (slår en väldig gongong. Ett dussin tjänare in.)
 Se till att städa upp här. Konungen är död.
tjänarna Leve konungen!
Agamemnon Proklamera landssorg. Både konungen och drottningen har mördats, men även deras mördare är död. Det är ingenting mer att göra.
Menelaos De ska få en kunglig begravning.
Agamemnon Som vanligt tog du orden ur munnen på mig, ditt snille. Se till att det går undan! Vi måste få ordning på det här stället genast. Det får inte uppstå något håll i regimen. Sätt fart!
Menelaos (gråter över Pelopia) Mamma!
Agamemnon Gråta kan du göra över kvinnor för resten av ditt liv om du vill vid deras gravar. Kom nu! Vi måste underrätta rådet! (går beslutsamt ut)
Menelaos Du var bara vår styvmor, men jag ska ändå följa min brors råd och begråta dig så länge jag lever. Kungar och politiker handskas vårdslöst med kvinnor, men jag, Menelaos, skall alltid vara er trogen. Farväl, ömma hjärta. Jag glömmer dig aldrig.
 (sluter hennes ögon. Tjänarna bär ut henne med konung Atreus.)
 Likväl har jag onda aningar. Vi har här ett ouppklarat mysterium, och någonting säger mig, att detta är bara början. Nåväl, det får Agamemnon ta hand om när den tiden kommer. (går ut.)

(Grekland 21-28.9.1998)